

АНАЛІЗ РЕГУЛЯТОРНОГО ВПЛИВУ
до проекту розпорядження Антимонопольного комітету України
«Про затвердження Типових вимог до вертикальних узгоджених дій суб'єктів
господарювання та внесення змін до Типових вимог до узгоджених дій суб'єктів
господарювання для загального звільнення від попереднього одержання дозволу
органів Антимонопольного комітету України»

I. Визначення проблеми

Частиною третьою статті 256 Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, передбачено, що протягом трьох років з дати набрання чинності Угодою Україна має імплементувати статті 1, 2, 3, 4, 6, 7 та 8 Регламенту Комісії (ЄС) №330/2010 від 20 квітня 2010 року про застосування статті 101(3) Договору про функціонування Європейського Союзу до категорій вертикальних угод та узгоджених дій (надалі – Регламент).

Зазначений Регламент встановлює групове виключення для окремих категорій узгоджених дій суб'єктів господарювання, на які поширюється заборона, передбачена частиною першою Договору про функціонування Європейського Союзу, з підстав, зазначених у частині третій цієї ж статті, а саме, виходячи з того, що відповідні узгоджені дії сприяють удосконаленню виробництва або розповсюдженню продукції, технічному або економічному прогресові, водночас надаючи споживачам змогу отримати належну частку здобутої вигоди, та які не накладають на зацікавлені суб'єкти господарювання обмежень, що не є обов'язковими для досягнення цієї мети, і не надають таким суб'єктам господарювання змоги усунути конкуренцію стосовно істотної частини відповідної продукції.

Предметом регулювання Регламенту є вертикальні узгоджені дії, які він визначає як «угоди або узгоджені практики, що мають місце між двома або більше підприємствами, кожне з яких діє, для цілей угоди або узгодженої практики, на відмінному рівні ланцюга виробництва чи дистрибуції, і стосується умов, за яких сторони можуть придбавати, продавати чи перепродувати певні товари чи послуги» (пункт «а» параграфу 1 статті 1 Регламенту).

Регламент виходить з того, що «окремі типи вертикальних угод можуть забезпечити економічну ефективність всередині ланцюга виробництва або дистрибуції, полегшуючи кращу координацію між підприємствами-учасниками. Зокрема, вони можуть призвести до скорочення трансакційних витрат і витрат на дистрибуцію учасників і до оптимізації їхніх продажів та рівня інвестицій» (п. 6 преамбули). При цьому, «імовірність того, що такі стимулюючі ефективність наслідки можуть переважити антиконкурентні ефекти, що виникають через обмеження, що містяться у вертикальних угодах, залежить від ступеня ринкової влади сторін угоди та, відповідно, від того, наскільки такі підприємства відчувають конкуренцію з боку інших постачальників товарів або послуг, що розглядаються їхніми споживачами як взаємозамінні або такі, що можуть споживатись одне замість іншого з міркувань їх споживчих якостей, їхніх цін та їхнього передбачуваного вжитку» (п. 7 преамбули).

Регламент встановлює виняток із заборони на види узгоджених дій, зазначені в параграфах 2 і 3 його статті 2, та на узгоджені дії, що відповідають умовам, зазначеним у статті 3. При цьому, такий дозвіл не поширюється на узгоджені дії чи окремі зобов'язання, що в них містяться, зазначені у параграфі 4 статті 2, статтях 4 та 5 Регламенту.

Частиною четвертою статті 6 Закону України «Про захист економічної конкуренції» (далі – Закон) забороняється вчинення антиконкурентних узгоджених дій, тобто, відповідно до частини першої цієї ж статті, узгоджених дій суб'єктів господарювання, які призвели чи можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції.

Відповідно до частини першої статті 8 Закону положення його статті 6 не застосовуються до узгоджених дій щодо постачання чи використання товарів, що за змістом є аналогом вертикальних узгоджених дій у розумінні Регламенту, що встановлюють визначені у цій статті обмеження, якщо такі узгоджені дії не призводять до певних наслідків, зазначених у частині другій цієї статті, а саме, суттєвого обмеження конкуренції, у тому числі монополізації ринків, обмеження доступу на ринок інших суб'єктів господарювання, економічно необґрунтованого підвищення цін або дефіциту товарів.

Втім, хоча Регламент і стаття 8 Закону мають однакові об'єкт і предмет регулювання, норми статті 8, на відміну від Регламенту, мають загальний, не деталізований характер, базуються на оціночних поняттях, таких як «суттєве обмеження конкуренції», «обмеження доступу на ринок», «економічно необґрунтоване підвищення цін», і не забезпечують того ступеня конкретності регулювання господарських відносин та правової впевненості їхніх учасників, які передбачаються Регламентом.

Таким чином, наявність в національному законодавстві України норми про виключення із заборони на узгоджені дії стосовно постачання та використання товарів не забезпечує імплементації норм статей 1, 2, 3, 4, 6, 7 та 8 Регламенту.

Разом із тим, стаття 11 Закону встановлює, що Антимонопольний комітет України (далі – Комітет) може визначати типові вимоги до узгоджених дій, передбачених, зокрема, у статті 8 Закону. Узгоджені дії, що відповідають типовим вимогам до певних видів узгоджених дій, встановлених Комітетом, дозволяються і не потребують дозволу Комітету, якщо про це прямо вказано в рішенні Комітету про встановлення типових вимог.

Розпорядженням Комітету від 12.02.2002 № 27-р затверджено Типові вимоги до узгоджених дій суб'єктів господарювання для загального звільнення від попереднього одержання дозволу органів Комітету на узгоджені дії суб'єктів господарювання, пунктом 2.2. яких, зокрема, передбачене групове звільнення від одержання дозволу для вертикальних узгоджених дій суб'єктів господарювання. Однак, визначення вертикальних узгоджених дій, критерії визнання їх дозволеними в цьому документі відрізняються від положень Регламенту.

Таким чином, виконання зобов'язань України, передбачених частиною третьою статті 256 Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, потребує встановлення Комітетом типових вимог до вертикальних узгоджених дій, що відповідали б положенням Регламенту.

Інформацію про основні групи (підгрупи), на які проблема справляє негативний вплив, наведено у таблиці:

Групи (підгрупи)	Так	Ні
Громадяни		×
Держава	×	
Суб'єкти господарювання,	×	
у тому числі суб'єкти малого підприємництва	×	

Проблему не може бути розв'язано за допомогою ринкових механізмів, оскільки вони не застосовні до визначення Комітетом типових вимог до узгоджених дій, що дозволяються та не потребують дозволу.

Проблему не може бути розв'язано за допомогою чинних регуляторних актів, оскільки норми статті 8 Закону та Типових вимог для загального звільнення, як зазначено вище, не забезпечують її розв'язання.

Отже, для вирішення проблеми необхідно розробити відповідний нормативно-правовий акт, а саме, розпорядження Комітету про затвердження Типових вимог до вертикальних узгоджених дій суб'єктів господарювання та внесення змін до Типових вимог

до узгоджених дій суб'єктів господарювання для загального звільнення від попереднього одержання дозволу органів Антимонопольного комітету України.

II. Цілі державного регулювання

Виконання передбаченого частиною першою статті 3 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» завдання щодо здійснення державного контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції в частині запобігання, виявлення та припинення порушень законодавства про захист економічної конкуренції та контролю за узгодженими діями суб'єктів господарювання передбачає виникнення відносин між Комітетом та суб'єктами господарювання, які вчиняють узгоджені дії.

Відповідно до зазначених вище положень статті 6 Закону вчинення узгоджених дій суб'єктів господарювання, які призводять чи можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, забороняється і тягне за собою відповідальність згідно із законом. Частина друга статті 52 Закону передбачає накладення за порушення у вигляді антиконкурентних узгоджених дій штрафів у розмірі до десяти відсотків доходу (виручки) суб'єкта господарювання від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), що передував року, в якому накладається штраф. Отже, вчинення антиконкурентних узгоджених дій створює для суб'єктів господарювання істотні ризики.

Стаття 10 Закону передбачає можливість індивідуального дозволу Комітету на узгоджені дії суб'єктів господарювання, які хоч і можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, але їхні учасники доводять наявність позитивних суспільно-економічних наслідків, зазначених у Законі. Проте, режим індивідуального отримання дозволів на узгоджені дії створює для суб'єктів господарювання додаткові трансакційні витрати та складності у провадженні господарської діяльності:

відповідно до частини другої статті 34 Закону за подання заяви про надання дозволу на узгоджені дії суб'єктів господарювання справляється плата, яка складає 600 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

відповідно до статей 26 та 27 Закону строк прийняття до розгляду та розгляду заяви складає 3 з половиною місяці, причому, у разі, якщо виявляються підстави для заборони узгоджених дій, починається розгляд справи про узгоджені дії, який триває ще 3 місяці. У випадках укладання угод про дистрибуцію товарів протягом шести місяців очікування дозволу на них відповідні трансакції можуть втратити комерційну актуальність.

Таким чином, визначення типових вимог до певних категорій узгоджених дій суб'єктів господарювання має на меті мінімізацію ризиків суб'єктів господарювання бути притягнутими до відповідальності за порушення законодавства про захист економічної конкуренції за одночасного усунення додаткових трансакційних витрат і створення сприятливих умов для здійснення ними господарської діяльності.

III. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей

1. Визначення альтернативних способів.

Вид альтернативи	Опис альтернативи
Альтернатива 1	Відсутність регулювання
Альтернатива 2	Врахування норм, що містяться в статтях Регламенту, які підлягають імплементації, під час надання індивідуальних дозволів на узгоджені дії суб'єктів господарювання стосовно постачання та використання товарів.
Альтернатива 3	Закріплення норм, що містяться в статтях Регламенту, які підлягають імплементації, у Законі шляхом прийняття нової редакції статті 8.
Альтернатива 4	Визначення Антимонопольним комітетом Типових вимог до

	узгоджених дій суб'єктів господарювання стосовно постачання та використання товарів
--	---

2. Оцінка вибраних альтернативних способів досягнення цілей

Оцінка впливу на сферу інтересів держави.

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	-	Невиконання Україною зобов'язань відповідно до Угоди про асоціацію між Україною та ЄС.
Альтернатива 2	Можливість забезпечення часткового виконання Україною зобов'язань відповідно до Угоди про асоціацію між Україною та ЄС.	Не гарантує повного виконання Україною зобов'язань відповідно до Угоди про асоціацію між Україною та ЄС.
Альтернатива 3	Забезпечення виконання Україною зобов'язань відповідно до Угоди про асоціацію між Україною та ЄС.	Процес внесення змін до Закону України є тривалим, передбачає їх попереднє схвалення Кабінетом Міністрів України як суб'єктом законодавчої ініціативи, існує ризик неприйняття відповідних змін.
Альтернатива 4	Забезпечення виконання Україною зобов'язань відповідно до Угоди про асоціацію між Україною та ЄС.	—

Оцінка впливу на сферу інтересів громадян

Не може бути наведений опис вигоди та витрат за кожною альтернативою для сфер інтересів громадян, оскільки проблема, яка вирішується, не справляє вплив на громадян.

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	✗	✗
Альтернатива 2	✗	✗
Альтернатива 3	✗	✗
Альтернатива 4	✗	✗

Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання.

Регулювання, що є предметом аналізованого акта, може поширюватися на будь-яких суб'єктів господарювання, що здійснюють діяльність з оптової та роздрібної торгівлі

товарами. Відповідно вплив акта може поширюватися на наступних суб'єктів господарювання:

Суб'єкти господарювання залежно від основного виду діяльності:

Вид діяльності	Оптова торгівля ¹	Роздрібна торгівля ²	Разом
Кількість суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регулювання (кількість підприємств), одиниць	36686	12067	48753
Питома вага групи у загальній кількості, відсотків	75,2	24,8	100

Суб'єкти господарювання за характеристикою розміру:

Підприємства роздрібною торгівлі за кількістю працівників ³				
Кількість працівників, осіб	до 10	від 10 до 50	від 50 до 200	понад 200
Підприємств, од.	8495	2654	669	249
Відсоток від загальної кількості	70,4	22,0	5,5	2,1
Підприємства оптової торгівлі за обсягами річного товарообороту ⁴				
Обсяг річного товарообороту, млн. грн.	до 1	від 1 до 50	від 50 до 500	понад 500
Підприємств, од.	15621	18401	2347	317
Відсоток від загальної кількості	42,6	50,1	6,4	0,9

Наведені альтернативи можуть призвести до наступних вигод і витрат суб'єктів господарювання:

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	-	Залишається високим рівень правової невизначеності та ризик притягнення до відповідальності за порушення законодавства про захист економічної конкуренції.

¹ Державна Служба Статистики України. Діяльність підприємств оптової торгівлі у 2015 році. С.1. Код доступу в мережі Інтернет за адресою: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/Arhiv_u/12/Arch_dop_dpot.htm.

² Державна Служба Статистики України. Роздрібна торгівля України у 2015 році. Статистичний збірник. Київ: 2016. С.82. Код доступу в мережі Інтернет за адресою: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/Arhiv_u/12/Arch_dop_sort.htm.

³ Підраховано за: Державна Служба Статистики України. Роздрібна торгівля України у 2015 році. Сс.82, 88.

⁴ Державна Служба Статистики України. Діяльність підприємств оптової торгівлі у 2015 році. С.1.

Альтернатива 2	Зменшується рівень правової невизначеності, забезпечуються передумови для гармонізації правил господарської поведінки щодо постачання та використання товарів (вертикальної дистрибуції) в Україні та ЄС.	Суб'єкти господарювання несуть додаткові трансакційні витрати, пов'язані із сплатою збору за подання заяв про надання дозволу на узгоджені дії суб'єктів господарювання та можуть понести втрати у вигляді втраченої вигоди у зв'язку із відтермінуванням строку укладення та виконання відповідних угод.
Альтернатива 3	Забезпечується правова визначеність під час укладання та реалізації угод про постачання та використання товарів та гармонізація правил господарської поведінки щодо постачання та використання товарів (вертикальної дистрибуції) в Україні та ЄС.	Термін, з якого настають вигоди цього альтернативного способу досягнення мети може бути відкладений на невизначений час.
Альтернатива 4	Забезпечується правова визначеність під час укладання та реалізації угод про постачання та використання товарів та гармонізація правил господарської поведінки щодо постачання та використання товарів (вертикальної дистрибуції) в Україні та ЄС.	-

Витрати, які будуть виникати внаслідок дії регуляторного акта.

Сумарні витрати за альтернативами	Сума витрат, мільйонів гривень
Альтернатива 1. Сумарні витрати для суб'єктів господарювання великого і середнього підприємництва згідно з додатком 2 до Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта Альтернатива 1. Максимально можливі витрати (ризики) на одного суб'єкта господарювання (рядок 11 таблиці).	136, 021
Альтернатива 2. Сумарні витрати для суб'єктів господарювання великого і середнього підприємництва згідно з додатком 2 до Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта Альтернатива 2. Витрати на одного суб'єкта господарювання (рядок 11 таблиці).	37,57
Альтернатива 3. Сумарні витрати для суб'єктів господарювання великого і середнього підприємництва згідно з додатком 2 до Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта (рядок 11 таблиці «Витрати на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва, які виникають внаслідок дії регуляторного акта»)	0
Альтернатива 4. Сумарні витрати для суб'єктів господарювання великого і середнього підприємництва згідно з додатком 2 до	0

Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта (рядок 11 таблиці «Витрати на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва, які виникають внаслідок дії регуляторного акта»)	
---	--

Ризики притягнення суб'єктів господарювання до відповідальності у вигляді штрафів, що можуть бути оцінені у 136 млн. грн на рік:

Альтернатива 1. Максимально можливі витрати (ризики)
на одного суб'єкта господарювання⁵

Порядковий номер	Витрати	За перший рік	За п'ять років
1.	Витрати на придбання основних фондів, обладнання та приладів, сервісне обслуговування, навчання / підвищення кваліфікації персоналу тощо, гривень	0	0
2.	Податки та збори (зміна розміру податків/зборів, виникнення необхідності у сплаті податків/зборів), гривень	0	0
3.	Витрати, пов'язані із веденням обліку, підготовкою та поданням звітності державним органам, гривень	0	0
4.	Витрати, пов'язані з адмініструванням заходів державного нагляду (контролю) (перевірок, штрафних санкцій, виконання рішень/приписів тощо), мільйонів гривень	$(1244220 + 457558)^6 \times (1 - 0,2^7) \times 0,1^8 : 48753 = 2,79$	13,95
5.	Максимальні витрати на отримання дозволу Комітету на концентрацію або узгоджені дії відповідно до чинного законодавства – на один дозвіл	0	0
6.	Витрати на оборотні активи (матеріали, канцелярські товари тощо), гривень	0	0
7.	Витрати, пов'язані із наймом додаткового персоналу, гривень	0	0
8.	Витрати, пов'язані із ознайомленням суб'єкта господарювання із нормативним актом, гривень	0	0
9.	РАЗОМ (сума рядків: 1 + 2 + 3 + 4 + 5 + 6 + 7 + 8), мільйонів гривень	2,79	13,95
10.	Кількість суб'єктів господарювання, на яких буде поширено регулювання, одиниць	48753	48753
11.	Сумарні витрати суб'єктів господарювання на виконання регулювання (вартість регулювання) (рядок 9 x рядок 10), гривень	136021	680104

⁵ Неможливо виокремити ризики для суб'єктів великого та середнього та малого і мікро- підприємництва.

⁶ Сума роздрібного та оптового товарообороту в Україні в 2015 р. (за даними Державної служби статистики, код доступу в мережі Інтернет: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2007/sr/sot/sot_u/sot2006_u.htm та http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2005/sr/trg_ric/trg_u/2002.html)

⁷ З урахуванням групового дозволу відповідно до п.2.2 Типових вимог до узгоджених дій суб'єктів господарювання для загального звільнення від попереднього одержання дозволу органів Антимонопольного комітету України на узгоджені дії суб'єктів господарювання, затверджених розпорядженням АМКУ від 12.02.2002 №27-р (зі змінами).

⁸ Максимальний розмір штрафу від доходу (виручки) суб'єкта господарювання відповідно до статті 52 Закону.

**Альтернатива 2. Витрати
на одного суб'єкта господарювання⁵**

Порядковий номер	Витрати	За перший рік	За п'ять років
1.	Витрати на придбання основних фондів, обладнання та приладів, сервісне обслуговування, навчання / підвищення кваліфікації персоналу тощо, гривень	0	0
2.	Податки та збори (зміна розміру податків/зборів, виникнення необхідності у сплаті податків/зборів), гривень	0	0
3.	Витрати, пов'язані із веденням обліку, підготовкою та поданням звітності державним органам, гривень	0	0
4.	Витрати, пов'язані з адмініструванням заходів державного нагляду (контролю) (перевірок, штрафних санкцій, виконання рішень/приписів тощо), гривень	0	0
5.	Збір за подання заяви на отримання дозволу Комітету на узгоджені дії відповідно до чинного законодавства – на один дозвіл	10200	✗
5-1	Витрати на проходження відповідних процедур ⁹	6480	✗
6.	Витрати на оборотні активи (матеріали, канцелярські товари тощо), гривень	350	✗
7.	Витрати, пов'язані із наймом додаткового персоналу, гривень	0	✗
8.	Витрати, пов'язані із ознайомленням суб'єкта господарювання із нормативним актом, гривень ¹⁰	600	✗
9.	РАЗОМ (сума рядків: 1 + 2 + 3 + 4 + 5 + 6 + 7 + 8), гривень	17630	✗
10.	Кількість суб'єктів господарювання, на яких буде поширено регулювання, одиниць	48753	✗
10-1	Максимальна кількість випадків, у яких суб'єкти господарювання мали б звертатися за відповідним дозволом	$2664^{11} \times (1 - 0,2^{12}) = 2131$	10655
11.	Сумарні витрати суб'єктів господарювання на виконання регулювання (вартість регулювання) (рядок 9 x рядок 10-1), гривень	37569530	187847650

IV. Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей

Рейтинг результативності (досягнення цілей під час вирішення)	Бал результативності (за чотирибальною системою оцінки)	Коментарі щодо присвоєння відповідного бала
---	---	---

⁹ Витрати визначається шляхом множення фактичних витрат часу персоналу (до 270 годин за експертними даними фахівців АМКУ) на заробітну плату спеціаліста відповідної кваліфікації (юрист середня зарплата 4000 грн. на місяць за даними <http://ua.trud.com/salary/2/5339.html>, що відповідає 24 гривень на годину).

¹⁰ Витрати, пов'язані із ознайомленням суб'єкта господарювання із нормативним актом (знайти текст, прочитати, розібратися - 25 годин) складають близько 600 гривень.

¹¹ Оціночна річна кількість вертикальних узгоджених дій між підприємствами торгівлі, що відповідають критеріям середнього та великого підприємництва, виходячи з припущення, що відповідні угоди укладаються кожним підприємством роздрібного рівня з підприємствами оптового рівня.

¹² З урахуванням групового виключення відповідно до п.2.2 Типових вимог до узгоджених дій суб'єктів господарювання для загального звільнення від попереднього одержання дозволу органів Антимонопольного комітету України н узгоджені дії суб'єктів господарювання, затверджених розпорядженням АМКУ від 12.02.2002 №27-р (зі змінами).

проблеми)		
Альтернатива 1	1	Цілі прийняття регуляторного акта не можуть бути досягнуті (проблема продовжує існувати)
Альтернатива 2	2	Цілі прийняття регуляторного акта можуть бути досягнуті частково, деякі важливі аспекти проблеми залишаються невирішеними
Альтернатива 3	3	Цілі прийняття регуляторного акта можуть бути досягнуті майже повною мірою
Альтернатива 4	4	Цілі прийняття регуляторного акта можуть бути досягнуті повною мірою

Рейтинг результативності	Вигоди (підсумок)	Витрати (підсумок)	Обґрунтування відповідного місця альтернативи у рейтингу
Альтернатива 1	1	1	Альтернатива не забезпечує досягнення цілей регулювання. За відсутності вигод, неврегульовані витрати залишаються значними.
Альтернатива 2	2	1	Альтернатива лише частково забезпечує досягнення цілей регулювання. При цьому неврегульовані витрати залишаються значними.
Альтернатива 3	4	3	Альтернатива забезпечує досягнення цілей регулювання. Втім, залишаються неврегульовані витрати.
Альтернатива 4	4	4	Альтернатива забезпечує досягнення цілей регулювання. За відсутності неврегульованих витрат, дозволяє досягнути максимальної кількості вигод

Рейтинг	Аргументи щодо переваги обраної альтернативи / причини відмови від альтернативи	Оцінка ризику зовнішніх чинників на дію запропонованого регуляторного акта
Альтернатива 1	Залишення існуючої системи групового дозволу на узгоджені дії суб'єктів господарювання щодо постачання та використання товарів не забезпечує виконання зобов'язань України за Угодою про асоціацію між Україною та ЄС, не усуває правової невизначеності для суб'єктів господарювання, залишає значні ризики під час провадження господарської діяльності. Від такої альтернативи слід відмовитись.	X
Альтернатива 2	Врахування норм, що містяться в статтях Регламенту, які підлягають імплементації, під час надання індивідуальних дозволів на узгоджені дії суб'єктів господарювання стосовно постачання та використання	На можливість реалізації альтернативи може вплинути внесення змін до Закону, що передбачатиме відмову від системи попередніх дозволів на узгоджені дії суб'єктів

	товарів, не гарантує повного вирішення проблеми. У той же час воно потенційно може призвести до значних додаткових витрат суб'єктів господарювання. Від такої альтернативи слід відмовитися.	господарювання відповідно до моделі, що діє у цей час в Європейському Союзі.
Альтернатива 3	Врахування норм, що містяться в статтях Регламенту, які підлягають імплементації, у змінній редакції статті 8 Закону забезпечує цілі регулювання. Втім таке закріплення може бути відтерміновано на невизначений час. Від такої альтернативи слід відмовитися.	Можливість реалізації альтернативи залежить від розгляду та прийняття відповідного законопроекту Верховною Радою України, що, у свою чергу, залежить від загальнополітичної ситуації в країні.
Альтернатива 4	Встановлення Антимонопольним комітетом Типових вимог до узгоджених дій щодо постачання та використання товарів, що відповідатимуть положенням Регламенту, забезпечить виконання Україною зобов'язань відповідно до Угоди про асоціацію між Україною та ЄС та належний рівень правової впевненості суб'єктів господарювання під час вчинення вертикальних узгоджених дій щодо постачання та використання товарів, і при цьому не тільки потребуватиме додаткових витрат з боку суб'єктів господарювання та державних органів, але й зменшить їх. Таку альтернативу слід прийняти.	

V. Механізми та заходи, які забезпечать розв'язання проблеми

Проектом Типових вимог передбачається визначення випадків, за яких вертикальні узгоджені дії дозволяються, та випадків, коли такий дозвіл не поширюється на узгоджені дії в цілому або окремі зобов'язання, що містяться у відповідних узгоджених діях.

Дозвіл, передбачений Типовими вимогами, пропонується поширити на:

вертикальні узгоджені дії, якщо сукупна ринкова частка їх учасників як постачальників та як покупців не перевищує 30 відсотків;

вертикальні узгоджені дії стосовно надання або використання прав інтелектуальної власності покупцеві (за певних умов);

узгоджені дії між асоціацією роздрібних продавців і постачальниками, якщо в жодного з учасників асоціації річний товарооборот не перевищує еквіваленту 25 млн. Євро; вертикальні узгоджені дії між підрядником та субпідрядником (за певних умов).

При цьому, такий дозвіл не поширюється на:

- узгоджені дії між конкурентами всередині ланцюжка перепродажу;
- узгоджені дії, що містять жорсткі обмеження (щодо фіксації цін перепродажу, обмеження території продажу контрактного товару (за деякими винятками), обмеження продажів кінцевим споживачам учасниками системи вибіркового постачання, обмеження перехресних поставок у системі вибіркового постачання, обмеження продажу компонентів виробу як запасних частин);
- зобов'язання не конкурувати протягом тривалого або невизначеного терміну, або не виробляти (придбавати, продавати, перепродувати) контрактні товари після закінчення строку основної угоди (за певними винятками).

Крім того, встановлюються випадки, за яких дозвіл, передбачений Типовими вимогами, може бути відкликаний Антимонопольним комітетом.

Водночас, з метою уникнення колізій між цими Типовими вимогами та Типовими вимоги до узгоджених дій суб'єктів господарювання для загального звільнення від попереднього одержання дозволу органів Антимонопольного комітету України затверджених розпорядженням Комітету від 12.02.2002 №27-р., передбачається внесення зміни до останніх з метою виведення зі сфери їх регулювання вертикальних узгоджених дій суб'єктів господарювання.

VI. Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні проваджувати або виконувати ці вимоги

Застосування акта здійснюється центральним апаратом Антимонопольного комітету України. Середні річні витрати на утримання відповідного структурного підрозділу (Департамент узгоджених дій та концентрації) складають 2843,5 тис. грн¹³. Прийняття акта не вплине на розмір зазначених витрат.

Питома вага суб'єктів малого підприємництва (таких, що мають ознаки малих та мікропідприємств, разом) у загальній кількості суб'єктів господарювання, на яких поширюється регулювання, перевищує 10 відсотків. Здійснено розрахунок витрат на запровадження державного регулювання для суб'єктів малого підприємництва (Тест малого підприємництва) (дивись додаток 3)

¹³ В середньому за 2014-2016 роки. Розмір витрат визначено за формулою: $Ви = БЦА / ПЦА \times 21$, де: БЦА = річні бюджетні асигнування на утримання центрального апарату АМКУ; ПЦА = кількість працівників центрального апарату АМКУ на 31.12 звітного року; 21 = штатна кількість працівників Департаменту концентрації та узгоджених дій. Дані щодо БЦА та ПЦА за відповідні роки наведено у: Антимонопольний комітет України. Річний звіт. 2014. Київ, 2015. Сс.94-95 (код доступу в мережі Інтернет: <http://www.amc.gov.ua/amku/doccatalog/document?id=110270&schema=main>); Антимонопольний комітет України. Річний звіт. 2015. Київ, 2016. Сс. 124, 126 (код доступу в мережі Інтернет: <http://www.amc.gov.ua/amku/doccatalog/document?id=122547&schema=main>); Антимонопольний комітет України. Річний звіт. 2016. Київ, 2016. Сс. 224, 226 (код доступу в мережі Інтернет: <http://www.amc.gov.ua/amku/doccatalog/document?id=133712&schema=main>).

VII. Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акта

Відповідно до частини третьої статті 256 Угоди про асоціацію між Україною та ЄС статті 1, 2, 3, 4, 6, 7 та 8 Регламенту мають бути імплементовані протягом трьох років після набрання чинності цією Угодою. Беручи до уваги, що відповідні положення Угоди тимчасово застосовуються з 1 січня 2016 року¹⁴, відповідний акт має бути прийнятий до 1 січня 2019 року.

Враховуючи, що строк дії Угоди про асоціацію, а також норм статті 11 Закону є безстроковим, термін дії акта – безстроковий.

VIII. Визначення показників результативності дії регуляторного акта

Основні показники:

1. Динаміка кількості заяв на отримання дозволів на узгоджені дії суб'єктів господарювання.
2. Динаміка кількості дозволів/заборон на узгоджені дії суб'єктів господарювання.
3. Динаміка кількості звернень суб'єктів господарювання за попередніми висновками, висновками щодо кваліфікації дій стосовно вертикальних узгоджених дій щодо постачання та використання товарів.
4. Динаміка кількості порушень у вигляді вертикальних узгоджених дій суб'єктів господарювання щодо постачання та використання товарів.

Додатковий показник:

1. Рівень поінформованості суб'єктів господарювання з основних положень акта.

IX. Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акта

Строк проведення базового відстеження результативності дії регуляторного акта – з 01.01.2018 до 31.03.2018.

Строк проведення повторного відстеження результативності дії регуляторного акта – з 01.01.2019 до 31.03.2019.

Метод проведення відстеження результативності – статистичний.

Відстеження результативності здійснюватиметься за допомогою статистичних даних (дані Антимонопольного комітету України щодо застосування акта).

Голова Комітету

Ю. ТЕРЕНТЬЄВ

¹⁴ Див. роз'яснення КМУ стосовно Угоди про асоціацію між Україною та ЄС (код доступу в мережі Інтернет: http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=247667894&cat_id=223223535).

ВИТРАТИ

на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва, які виникають
внаслідок дії регуляторного акта

Порядковий номер	Витрати	За перший рік	За п'ять років
1	Витрати на придбання основних фондів, обладнання та приладів, сервісне обслуговування, навчання / підвищення кваліфікації персоналу тощо, гривень	0	0
2	Податки та збори (зміна розміру податків/зборів, виникнення необхідності у сплаті податків/зборів), гривень	0	0
3	Витрати, пов'язані із веденням обліку, підготовкою та поданням звітності державним органам, гривень	0	0
4	Витрати, пов'язані з адмініструванням заходів державного нагляду (контролю) (перевірок, штрафних санкцій, виконання рішень/приписів тощо), гривень	0	0
5	Витрати на отримання адміністративних послуг (дозволів, ліцензій, сертифікатів, атестатів, погоджень, висновків, проведення незалежних/обов'язкових експертиз, сертифікації, атестації тощо) та інших послуг (проведення наукових, інших експертиз, страхування тощо), гривень	0	0
6	Витрати на оборотні активи (матеріали, канцелярські товари тощо), гривень	0	0
7	Витрати, пов'язані із наймом додаткового персоналу, гривень	0	0
8	Інше (уточнити), гривень	0	0
9	РАЗОМ (сума рядків: 1 + 2 + 3 + 4 + 5 + 6 + 7 + 8), гривень	0	0
10	Кількість суб'єктів господарювання великого та середнього підприємництва, на яких буде поширено регулювання, одиниць	3582 ¹	3582 ²
11	Сумарні витрати суб'єктів господарювання великого та середнього підприємництва, на виконання регулювання (вартість регулювання) (рядок 9 x рядок 10), гривень	0	0

Розрахунок відповідних витрат на одного суб'єкта господарювання

Вид витрат	У перший рік	Періодичні (за рік)	Витрати за п'ять років
Витрати на придбання основних фондів, обладнання та приладів, сервісне обслуговування, навчання / підвищення кваліфікації персоналу тощо	0	0	0

Вид витрат	Витрати на сплату податків та зборів	Витрати за п'ять років
------------	--------------------------------------	------------------------

¹ Оціночні дані на основі даних Державної Служби Статистики України за 2015 рік, розміщеними в мережі Інтернет за адресами: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/Arhiv_u/12/Arch_dop_dpot.htm; http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/Arhiv_u/12/Arch_dop_sort.htm.

² За припущення, що кількість суб'єктів господарювання великого та середнього підприємництва в Україні залишиться незмінною.

	(зміненіх/нововведених) (за рік)	
Податки та збори (зміна розміру податків/зборів, виникнення необхідності у сплаті податків/зборів)	0	0

Вид витрат	Витрати на ведення обліку, підготовку та подання звітності (за рік)	Витрати на оплату штрафних санкцій за рік	Разом за рік	Витрати за п'ять років
Витрати, пов'язані із веденням обліку, підготовкою та поданням звітності державним органам (витрати часу персоналу)	0	0	0	0

Вид витрат	Витрати на адміністрування заходів державного нагляду (контролю) (за рік)	Витрати на оплату штрафних санкцій та усунення виявлених порушень (за рік)	Разом за рік	Витрати за п'ять років
Витрати, пов'язані з адмініструванням заходів державного нагляду (контролю) (перевірок, штрафних санкцій, виконання рішень/приписів тощо)	0	0	0	0

Вид витрат	Витрати на проходження відповідних процедур (витрати часу, витрати на експертизи, тощо)	Витрати безпосередньо на дозволи, ліцензії, сертифікати, страхові поліси (за рік - стартовий)	Разом за рік (стартовий)	Витрати за п'ять років
Витрати, пов'язані з адмініструванням послуг (дозволів, ліцензій, сертифікатів, атестатів, погоджень, висновків, проведення незалежних/обов'язкових експертиз, сертифікації, атестації тощо) та інших послуг (проведення наукових, інших експертиз, страхування тощо)	0	0	0	0

Вид витрат	За рік (стартовий)	Періодичні (за наступний рік)	Витрати за п'ять років
Витрати на оборотні активи (матеріали, канцелярські товари тощо)	0	0	0

Вид витрат	Витрати на оплату праці додатково найманого персоналу (за рік)	Витрати за п'ять років
Витрати, пов'язані із наймом додаткового персоналу	0	0

Державний орган, для якого здійснюється розрахунок вартості адміністрування регулювання:
Антимонопольний комітет України

Додаток 2

Бюджетні витрати на адміністрування регулювання суб'єктів господарювання¹

Порядковий номер	Назва державного органу	Витрати на адміністрування регулювання за рік, гривень	Сумарні витрати на адміністрування регулювання за п'ять років, гривень
1	Антимонопольний комітет України	2843500,0	14217500,0
Сумарно бюджетні витрати на адміністрування регулювання суб'єктів малого підприємництва		2843500,0	14217500,0

Додаток 3

ТЕСТ малого підприємництва (М-Тест)

1. Консультації з представниками мікро- та малого підприємництва щодо оцінки впливу регулювання

¹ Акт не є самостійним документом, яким встановлюється регулювання діяльності суб'єктів господарювання, а входить до системи актів, якими в Україні впроваджується система контролю за антиконкурентними узгодженими діями суб'єктів господарювання. До цих актів належать: Закони України «Про захист економічної конкуренції» та «Про Антимонопольний комітет України»; розпорядження Антимонопольного комітету України: від 12.02.2002 № 26-р (із змінами і доповненнями) «Про затвердження Положення про порядок подання заяв до органів Антимонопольного комітету України про надання дозволу на узгоджені дії суб'єктів господарювання», від 12.02.2002 № 27-р (із змінами та доповненнями) «Про затвердження Типових вимог до узгоджених дій суб'єктів господарювання для загального звільнення від попереднього одержання дозволу органів Антимонопольного комітету України на узгоджені дії суб'єктів господарювання» та від 30.11.2007 № 511-р «Про затвердження Типових вимог до створення господарської асоціації для загального звільнення від попереднього одержання дозволу органів Антимонопольного комітету на її створення».

При цьому, оскільки учасниками відповідних узгоджених дій можуть бути водночас і суб'єкти господарювання, що мають ознаки суб'єктів великого та середнього підприємництва, так і суб'єкти середнього та великого підприємництва, виокремити витрати на адміністрування регулювання для кожної із зазначених категорій виявляється неможливим.

Отже, бюджетні витрати на адміністрування регулювання суб'єктів малого підприємництва, наведені у цьому додатку, є витратами, пов'язаними з функціонуванням системи контролю за антиконкурентними узгодженими діями суб'єктам господарювання в цілому, а не як витрати, пов'язані виключно з впровадженням аналізованого акту.

Консультації щодо визначення впливу запропонованого регулювання на суб'єктів малого підприємництва та визначення детального переліку процедур, виконання яких необхідно для здійснення регулювання, проведено розробником у період з 30 червня 2017 р. по " " 2017 р.

Порядковий номер	Вид консультації (публічні консультації прями (круглі столи, наради, робочі зустрічі тощо), інтернет-консультації, прями (інтернет-форуми, соціальні мережі тощо), запити (до підприємців, експертів, науковців тощо)	Кількість учасників консультацій, осіб	Основні результати консультацій (опис)
1.	Відкрите обговорення з представниками бізнес-асоціацій, юридичних фірм, експертами проекту Twinning в Антимонопольному Комітеті України 7 липня 2017 р.	34	Запропонований АМКУ проект Типових вимог в цілому підтримано, запропоновано зміни щодо вдосконалення визначення окремих понять, які враховано
2.	Відкрите обговорення в Асоціації правників України 13 липня 2017 р.	44	Запропонований проект Типових вимог в цілому підтримано, запропоновано зміни щодо вдосконалення окремих визначень, а також щодо змін до Типових вимог для загального звільнення, які враховано .
3	Проект розміщено на ВЕБ-сайті АМКУ 3 липня 2017 р. Отримано 3 коментарі	3	Запропоновано вдосконалення тексту проекту, які в основному враховано.

2. Вимірювання впливу регулювання на суб'єктів малого підприємництва (мікро- та малі):

кількість суб'єктів господарювання, що мають ознаки суб'єктів малого підприємництва, на яких поширюється регулювання: 45171 (одиниця), у тому числі малого підприємництва 24116 (одиниць) та мікропідприємництва 21055 (одиниць)²;

питома вага суб'єктів малого підприємництва у загальній кількості суб'єктів господарювання, на яких проблема справляє вплив 95,6 (відсотків).

3. Розрахунок витрат суб'єктів малого підприємництва на виконання вимог регулювання

Порядковий номер	Найменування оцінки	У перший рік (стартовий рік)	Періодичні (за наступний	Витрати за п'ять років
------------------	---------------------	------------------------------	--------------------------	------------------------

² Тут і далі використовуються оціночні дані на основі даних Державної Служби Статистики України за 2015 рік, розміщеними в мережі Інтернет за адресами:
http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/Arhiv_u/12/Arch_dop_dpot.htm;
http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/Arhiv_u/12/Arch_dop_sort.htm.

		впровадження регулювання)	рік)	
Оцінка "прямих" витрат суб'єктів малого підприємництва на виконання регулювання				
1	Придбання необхідного обладнання (пристроїв, машин, механізмів)	0	0	0
2	Процедури перевірки та/або постановки на відповідний облік у визначеному органі державної влади чи місцевого самоврядування	0	0	0
3	Процедури експлуатації обладнання (експлуатаційні витрати - витратні матеріали)	0	0	0
4	Процедури обслуговування обладнання (технічне обслуговування)	0	0	0
5	Інші процедури (уточнити)	0	0	0
6	Разом, гривень	0	X	0
7	Кількість суб'єктів господарювання, що повинні виконати вимоги регулювання, одиниць	48753	48753 ³	48753 ²
8	Сумарно, гривень	0	X	0
Оцінка вартості адміністративних процедур суб'єктів малого підприємництва щодо виконання регулювання та звітування				
9	Процедури отримання первинної інформації про вимоги регулювання	0	0	0
10	Процедури організації виконання вимог регулювання	0	0	0
11	Процедури офіційного звітування	0	0	0
12	Процедури щодо забезпечення процесу перевірок	0	0	0
13	Інші процедури (уточнити)	0	0	0
14	Разом, гривень	0	X	0
15	Кількість суб'єктів малого підприємництва, що повинні виконати вимоги регулювання, одиниць	45171	45171	45171
16	Сумарно, гривень	0	X	0

Бюджетні витрати на адміністрування регулювання суб'єктів малого підприємництва

Враховуючи, що учасниками узгоджених дій, що є предметом регулювання, можуть бути водночас і суб'єкти господарювання, що мають ознаки суб'єктів великого та середнього підприємництва, так і суб'єкти середнього та великого підприємництва, виокремити витрати на адміністрування регулювання для кожної із зазначених категорій виявляється неможливим. Загальний розрахунок бюджетних витрат на адміністрування регулювання наведено у Додатку 2.

³ Тут і далі в таблиці - за припущення, що кількість суб'єктів господарювання великого та середнього підприємництва в Україні залишиться незмінною.

4. Розрахунок сумарних витрат суб'єктів малого підприємництва, що виникають на виконання вимог регулювання

Порядковий номер	Показник	Перший рік регулювання (стартовий)	За п'ять років
1	Оцінка "прямих" витрат суб'єктів малого підприємництва на виконання регулювання	0	0
2	Оцінка вартості адміністративних процедур для суб'єктів малого підприємництва щодо виконання регулювання та звітування	0	0
3	Сумарні витрати малого підприємництва на виконання запланованого регулювання	0	0
4	Бюджетні витрати на адміністрування регулювання суб'єктів малого підприємництва	2843500,0	14217500,0
5	Сумарні витрати на виконання запланованого регулювання	2843500,0	14217500,0

5. Розроблення корегуючих (пом'якшувальних) заходів для малого підприємництва щодо запропонованого регулювання.

Оскільки акт передбачає пом'якшення загального режиму контролю за узгодженими діями суб'єктів господарювання, зокрема, враховуючи ринкову частку суб'єктів господарювання, яка, як правило, пропорційна обсягам реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), він за своїм змістом створює преференційні умови для суб'єктів малого підприємництва.

З огляду на зазначене, впровадження компенсаторів для суб'єктів малого підприємництва не передбачається.

Показник	Сумарні витрати малого підприємництва на виконання запланованого регулювання за перший рік, гривень	Сумарні витрати малого підприємництва на виконання запланованого регулювання за п'ять років, гривень
Заплановане регулювання	0	0
За умов застосування компенсаторних механізмів для малого підприємництва	0	0
Сумарно: зміна вартості регулювання малого підприємництва	0	0

Голова Комітету

Ю. Терентьєв